ගී සඳලුව
Gee... Sandaluwa

ජීවිතය නමැති නවාතැන්පොළේ උපන්න නිසාවට රැඳී නො සිට, යමක් ඉතිරි කර යාමට උත්සහ කරනා මිනිසුන් පළිබඳව ඇති වන්නේ ඉමහත් ගෞරවයක්. අවංකවම තම වර්ගයා වෙනුවෙන් යමක් ඉතිරිකර ගිය කලාකරුවකු වෙනුවෙනි "ගී සඳලුව මෙවර ලියවෙන්නේ. වසර දෙකකට කලින් 2016 ජුලි 13 දා ජීවිතයෙන් සමුගත් රෝහණ දන් දෙණිය කලාකරුවාණන් පිළිබඳවයි ඒ.

ගමේ ඉපිද නගරයට පැමිණ කෙහෙළි නංවන කලාකරුවන්, විද්වතුන්, ගැන අපි අසා ඇත්තෙමු. එහෙත් ගමට නගරයෙන් සම්පත් ගෙන්වාගෙන ගමේ මිණිමුතු ඔපලා ගන්නට උනන්දු වූ පිරිස නම් විරළය. රෝහණ දන්දෙණිය ගී පද නිබන්ධකයාණන්, වේදිකා නාට්‍යවේදියාණන් අයත් වන්නේ යට කී දෙවැනි පිරිසටයි. අනුරාධපුරයේ ඉපිද අනුරාධපුර මධ්‍ය මහා විද්‍යාලයේ උගෙන, ජයවර්ධනපුර විශ්ව විද්‍යාලයෙන් උපාධිය ලබා ගත් දන්දෙණිය කලා කරුවා තමන්ට තමන්ට ඇසුරු කරන්නට ලැබුණ ප්‍රවීණයින් ගම් ප්‍රදේශයට කැඳවා එහි ශිල්පීන් පුහුණු කරවීමෙහි ලා මහත් වෙහෙසක් දැරීය. සේනක පෙරේරා, ගුණරත්න රන්හොටි, හළා රංජනී ඒ අතර අප දන්නා රංගන ශිල්පීන් කීප දෙනෙකි. වසර 1979 දී වේදිකාගත

කළ "දුන්යාගේ ගීතය" නාට්‍යයෙන් දොරට වැඩි ප්‍රියන්ත මෙන්ඩිස් රංගනවේදියා වසර 1980 දී වේදිකාගත වුණ "පරාස්ස" නාට්‍ය වඩාත් ප්‍රේක්ෂක රසිකයින් අතරට එක් විය. "පරාස්ස" නාට්‍ය මුලින් වේදිකා ගත වුයේ "නරලොවින් එකෙක්" නමිනි. රෝහණ රන්දෙණිය අධ්‍යක්ෂවරයාගේ මුල් ම නාට්‍ය නිර්මාණය වුයේ "මහ බෙරයක පුවතයි". 1089 දී වේදිකාගත වූ "දෑවරයි" නාට්‍යයද සිහිපත් වේ.

කැළණියේ ගුරුකුල විද්‍යාලයේ, ගුරු මණ්ඩලයේ සේවයෙන් පසු ඉසුරුමුණිය මහා විද්‍යාලයේ විදුහල්පතිවරයා ව සිටි කාලයේ රජ රට ගුවන් විදුලියට සම්බන්ධ වී කටයුතු කිරීමෙන් ස්වර්ණ ශ්‍රී බණ්ඩාර වැනි මාධ්‍යවේදීන් නිබන්ධකයින් ද විශාරද ගුණදාස කපුගේ වැනි සංගීතවේදීන්, ගායන ශිල්පීන් ද ඇසුරු කිරීමට මේ කලාකරුවා වාසනාවන්ත විය.

කරුණාරත්න දිවුල්ගනේ වැනි ගායන ශිල්පීන් රජරට ගුවන් විදුලියෙන් බිහි වුයේ මේ සද්ජන කලාකරුවන්ගේ සෙවන ලද පරිසරයකදී යි.

පසු කාලෙක රූපවාහිණියේ ටෙලි නාට්‍ය රචනයට අවතීර්ණ වුයේ සෝමවීර සේනානායක වැනි සිය විශ්ව විද්‍යාලයීය සගයින් හා සම කාලීනවයි. "රන්දුව" මාලා ටෙලිනාට්‍ය පෙළ එහි පතිඵලයකි. "සංක්‍රාන්ති", "වට මළුව", "සිත නිවන කතා", "ජීවාන්දර", "විශ්වාන්තර", "බිසෝ ඇල්ල", "මඩුවන්වෙල", "රජරට පිලපිට", "ශ්‍රී මහා බෝධීන් වහන්සේ සහ දළදා මාළිගාව" ශ්‍රී පාදය පිළිබඳ වාර්ථාමය වැඩසටහන් රූපවාහිණී මධ්‍ය වෙනුවෙන් ලියමින් රෝහණ දන්දෙණිය කලාකරුවාණන් කළ සේවය ද ඉතා වැදගත්.

1979 දී ජාතික වේදිකා නාට්‍ය සම්මාන උළෙලේදී මුල්ම සම්මානය රෝහණ දන් දෙණිය කලාකරුවාණන් ලැබුයේ "දුන්යාගේ ගීතය" සඳහාය. 1980 දී "පරාස්ස" නාට්‍ය වෙනුවෙන් රණමයුර සම්මානයද , 2007 දී කොරියානු ජාත්‍යන්තර රූපවාහිනී උත්සවයේදී "විශ්වාන්තර" හොඳම ඒකාංගික වැඩසටහන වෙනුවෙන් සම්මානයද ලැබූ දන්දෙණිය ශූරින් 2008 වසරේදී කලා භූෂණ නාමයෙන්ද පිදුම් ලැබීය.

මහරගම ජාතික අධ්‍යාපන ආයතනයේ සිංහල අංශයේ අධ්‍යාපන අධ්‍යක්ෂකවරයා ලෙසින් සිය සේවය නිමා කර රෝහණ දන් දෙණිය මහත්මා අප අතරින් වියෝවී තුන් මාසය පිරෙන දා නිකුත් කිරීමට යෙදුන ගී පද රචනා ඇතුළත් සංගීත තැටියයි "නිකින්නෙ සඳ". ජීවිතුන් අතර සිටියදී මේ කලා කරුවාණන්ගේ සිහිනයක් වූ එය ඔහුගේ පුත් ආචාර්ය තරංග දන් දෙණිය යොවුන් නිර්මාණ කරුවා සැබෑවක් බවට පත් කළේය.

දිවංගත පණ්ඩිත් ඩබ්ලිව්. ඩී. අමරදේවයන් තනුව හා සංගීතය නිර්මාණය කරගෙන ගායනා කළ රෝහණ දන්දෙනිය ගේය පද සිත්තමයි "නිකින්නේ හඳ" ගීතය. කුමාර දිවියේ සුන්දරත්වය අඟහිඟකම් අතරේ වියැකී යාමෙන් ජීවිතයේ අත් විඳින්නට වන යාථාර්ථය කියා පාන පද පෙළක් අමර දේවයන් වෙත ලියා දීමෙන් වේදිකා නාට්‍ය පරිසරය සහිත ගීතයක් රසිකයින් වෙත "අමර" හඬින් දායාද කිරීමට වාසනාවන්ත විය, රෝහණ දන්දෙණිය කලාකරුවාණන්. මද්දලේ රිද්ම රටාව හාමෝනියම් සහ සිතාර් සංගීතයට මුහුවන අමරදේවයන් අපූරුවට එම පදපෙළ හඬගන්වා ඇත්තේය.

රෝහණ බැද්දගේ ජන කලා කරුවාණන් සංගීතවත් කරගෙන ගායනා කරන "වයියා හෝයි" ගීතය වඩාත් ම හද සසළ කරවන ගැමි ආරයේ පද රචනාවයි.

වයියා හෝයි වයියා හෝයි !
ගොයම් කරල් දැන් ඉරට බරවෙලා
කුරුල්ලෝ ඇවිදින් කරල කපනවා
තල් පිහි, පොල්පිති ගලේ ගහනවා
අව් වැහි නො බලා කුඹුරු රකිනවා
ඌසේ හෝයි ඌසේ හෝයි

අයියගෙ කුඹුරේ දෙයියෝ කන වා
අයියා ඇවිදින් අපට තලන වා
සකලයො හින්දා වදේ විඳින වා
උණ බෙර හඬ දිගටම පැතිරෙන වා
ඌසේ හෝයි

දුප්පත් අප හැම සේ ඉවසා වා !
කුරුල්ලො තොපගේ වරද නොවේ වා !
දෙවි පිහිටෙන් කුඹුරට වැඩ වේ වා !
මේ වර කුඹුරට කිරි ඉතිරේ වා !

එච්.එම් ජයවර්ධනගේ සංගීතයට අනුව කරුණාරත්න දිවුල්ගනේ ශිල්පියා ගයන "රන්මලිත්ත මල් පිපි" ගීතයත් හි එකතුව ඇරඹෙයි. නිරෝෂා විරාජිනිය සමඟ නිමල් පද්මකුමාර ගායනා ගල් ගිගිරන් ගීතය තරුපති මුණසිංහගේ සංගීත රටා අනුව නිර්මාණය වුවකි. ජන කවි ආර ඇසුරින් රසයට වඩාත් අවධානය යොමු කරමින් ලියවුණ ගිතයකි මේ.

"ගල්ගිගිරන් ගල්ගිගිරන්
ගල්ගිගිරන් ගල්කැටියා
මල් ගිගිරන් මල් ගිගිරන්
මල් ගිගිරන් මල් කැටියා

ඉරක් පිරිච්චි ඉර වට ගිරවුන් ඇවිදින්
සඳක් පිරිච්චි සඳ වට සාවුන් ඇවිදින්
මලක් පිරිච්චි මල වට බඹරුන් ඇවිදින්
හිතක් පිරිච්චි නුඹ දැකගන්නට ඇවිදින්

ජාතිවාදී අරගලය පැවති සමයේ ලියැවුණ සිංහල දෙමළ පෙම් පුවතකට හඬ කවා ඇත්තේ ජානක වික්‍රමසිංහ ගායන ශිල්පියායි. එහි සංගීතය ජගත් වික්‍රමසිංහ සංගීතඥයාගෙනි.

නිලාවේලි හිරු හිනැහෙන හැන්දෑවේ
පිච්ච මල් කුමරි
මගේ රැගෙන ගිය සෙනෙහස
දෝතින් අරගෙන හෙමිහිට එන්න කුමරි
තවිල් බෙර පද අනුව සිතාරයෙන් හා
බටනලාවෙන් සංගීත පුරන මේ ගීතයෙන්
දෙමළ කෝවිලක මියැසි වටපිටාව මවයි.

එච්.එම්. ජයවර්ධනයන්ගේ වෙනත් ආරක මියැසි රටාවකටයි සුනිල් එදිරිසිංහයන් " කිංකිණි හඬ" ගීතය ගයන්නේ.

උපාලි ජයලත් සංගීත ශිල්පියාගේ නිර්මාණ හතක් ම මේ රෝහණ දන්දෙනිය ගී සරණිය සරසාලයි. ටී.එම්. ජයරත්න, කරුණාරත්න දිවුල්ගනේ, ප්‍රියන්ති නර්මලා සහ කුමුදුනී ගුණවර්ධන ගයන "සක්වලාව" පද පෙළ, තවත් එක් නැවුම් පද රචනයකි.

"සක්වලාව" ඉර මුදුනේ දිලෙන්නා
දුක් මුලාව හිත යටකර තැවෙන්නා . . . ."

ගැමි වහරේ සුවඳ නිරායාසයෙන් තවරා ගී පබඳිනනට රෝහණ දන්දෙණිය රචකයාණන් දැක් වූ සුහුරු බවට තවත් නිදසුනකි ඩී.එම්.රාජරත්න සහ ප්‍රියන්ති නිර්මලා, උපාලි ජයලත් සංගීතවේදියාගේ සංගීතයට ගැයූ මේ ගීය.

"මුණු ඩිංග පුරා හඳක් සේ ම දිලෙන්නා
කතා ඩිංග කිඳුරු හඬක් සේ ම ඇසෙන්නා
. . . ."

සේන වීරසේකරයන්ගේ තනු හා සංගීත නිර්මාණයට අනුව විශාරද ගුණදාස කපුගේ ප්‍රවීණ ගායන ශිල්පී ගැයූ "තල්වැට අයිනේ" ගීතය අප අසා ඇති අගේ ඇති නිර්මා ණයකි. රටේ පැවති ත්‍රස්තවාදය තුරන් කිරීමට යුද පෙරමුණු වල, බංකර් යට ගෙවී ගිය සෙබල ජීවිත පිළිබඳව ලියැවුණු හද සසල කරවන ගීයකි මේ,

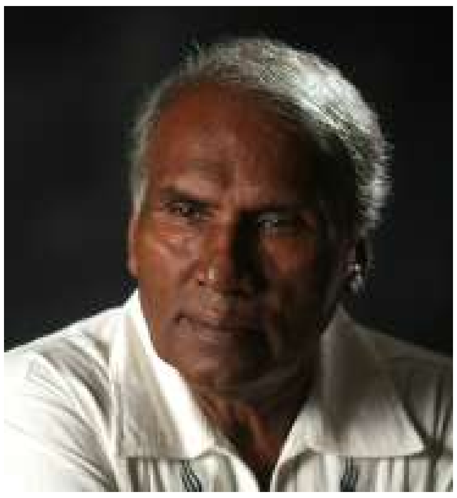

"තල්වැට අයිනේ කඳවුරු දොරටුව
ගිනියම් අව්වේ බියකරු නිහඬ රැයේ
දෑස් අයාගෙන නිහඬව ඉන්නේ
වැලි මළු විනිවිද එන මරණය
හමුවේ . . . ."

මීට අමතරව කපුගේ විශාරදයාණන් විසින්ම තනුව හා සංගීතය නිර්මාණය කරගෙන ගැයූ "අහස් වියන යට" ගීතයත් උපාලි ජයලත්ගේ සංගීතයට ජානක වික්‍රමසිංහ ගැයූ "රත්නවල්ලී" ගුණදාස කපුගේ සමඟ කාන්ති කුරේරා ගැයූ "ජීවිත කතරට", ඇනස්ලි නානායක්කාර සමඟ සන්ධ්‍යා මංජුලා ඇතුළු පිරිස ගැයූ "බඹරිඳුනේ" ඩී.එම්. රාජරත්න සමඟ ප්‍රියන්ති නිර්මලා ගැයූ "යාපා පටුනේ" සහ කාන්ති කුරේරා ගැයූ "සඳා සන්සුන් රැය" ගීතයත්, එච්.එම්. ජයවර්ධනයන්ගේ සංගීතයට සුනිල් එදිරිසිංහයන් ගැයූ "නම් ගම් කෙටු" ගීතයත් සංගීත තැටියට එක්ව පෙළ ගැසුණ අගනා ගී පද රචනාවන් වෙයි.

තිස්සසිරි පෙරේරා සංගීතවේදයාණන්ගේ තනුව හා සංගීතයට අනුව නිරෝෂා විරා ජනිය හඬ මුසු කළ "අනේ හාන්දුන්නේ" ගීය මේ අතරට එක්වන්නේ තවත් නැවුම් වින්දන අත්දැකීමක් රසිකයාට දායාද කරමින් :
අනේ හැන්දුන්නේ
දුක කියා පාන්නට දොර පිළ අසළින් ඉන්නේ

චිනී හෙට්ටිගොඩ